

GUIA DOCENT

2427-Sociologia General

I. DADES INICIALS D'IDENTIFICACIÓ

Nom de l'assignatura	Sociologia
Caràcter	Troncal
Titulació	Llicenciatura de Sociologia
Cicle	Primer
Departament	Sociologia i Antropologia Social
Centre	Facultat de Ciències Socials
Professor responsable Grup F P2	Rafael Castelló Cogollos Horari d'atenció: dimecres 10:30h.-12:15 h. 15:30h.-17:30h. dijous 12:30h.-14:15h. Despatx: 5A07 Telèfon: 963828302 Adreça electrònica: Rafael.Castello@uv.es
Crèdits	12
Hores de treball	300
Llengua	Valencià

II. INTRODUCCIÓ A L'ASSIGNATURA

Esta assignatura participa del projecte d'innovació educativa anomenat *Estructura social i imaginació sociològica*. Es tracta d'un projecte per al desenvolupament d'Experiències d'Innovació Educativa, en el context de la Convergència Europea, en la Llicenciatura de Sociologia de la Facultat de Ciències Socials de la Universitat de València – Estudi General. En este projecte participen les assignatures de *Sociologia General*, *Estructura Social i Estructura Social d'Espanya (I)*, *Estructura Social i Estructura Social d'Espanya (II)* i *Estructura Social del País Valencià*.

Les quatre assignatures participen, per tant, del procés de treball vinculat a la *Convergència Europea en Educació Superior*. La major part dels documents vinculats a este procés, a partir de les declaracions de Bolonya (1999), de Salamanca i Praga (2001) i de Barcelona (2002), indiquen la necessitat de preparar la imminent reforma de plans d'estudi universitaris des d'una òptica de transformació que haurà d'incloure, també, una filosofia de fons que afectarà els mètodes docents dels professors i professores i els hàbits d'aprenentatge dels i les estudiants. L'adopció del *crèdit europeu* (ECTS) no és tan sols una forma de quantificar i equiparar qualitat i nivell de coneixements arreu l'espai europeu, sinó també l'oportunitat de modificar la concepció de l'aprenentatge universitari, de manera que la major o menor qualitat d'un curs ja no vindrà donada pel número d'hores impartides, sinó per la capacitat de l'estudiant de dominar determinats continguts amb una capacitat crítica d'anàlisi i síntesi. Així, per exemple, el crèdit ja no serà una mesura de les hores de classe impartides pels professors i professores, sinó de les hores de treball desenvolupades per les i els estudiants.

Es tracta, en conjunt, d'aconseguir el desenvolupament cooperatiu de criteris i metodologies docents comparables a escala europea, de compartir una "concepció de la formació acadèmica, centrada en l'aprenentatge" de l'estudiant, i les inquietuds associades a la promoció d'una educació universitària que possibilita un "ampli accés social al coneixement com a capacitació personal crítica que afavorisca la interpretació crítica de la informació i la generació del propi coneixement".

Amb la coordinació longitudinal de les assignatures abans esmentades pretenem superar l'habitual fragmentació de continguts de les matèries incloses en els Plans d'Estudi, i començar a pensar l'objecte i la docència de l'Estructura Social, en este cas, de forma global, per a després, i només després, desenvolupar la seqüenciació dels continguts de forma coordinada, tot evitant la repetició i el solapament, en definitiva, la redundància. En concret, dues són les finalitats principals que expliquen l'existència del projecte *Estructura social i imaginació sociològica*:

- a) Posar a prova una experiència educativa compartida per quatre assignatures des de la llicenciatura en Sociologia, per tal d'iniciar l'adaptació als nous models europeus de formació universitària, centrats en el treball i l'aprenentatge de l'estudiant.
- b) Posar a prova el sistema de crèdits europeus en estes assignatures, que mantenen entre si una seqüència en el nivell dels continguts i els objectius al si de la llicenciatura, per a poder fer un seguiment i avaluació de l'adequació entre el volum de treball proposat (en hores), els aprenentatges, les destreses i

habilitats socials que han d'assolir els estudiants i les estratègies didàctiques plantejades.

I és així que pensem que, més enllà de les diferències necessàries entre cadascun dels continguts de les assignatures *Sociologia General*, *Estructura Social i Estructura Social d'Espanya (I)*, *Estructura Social i Estructura Social d'Espanya (II)* i *Estructura Social del País Valencià*, hi ha un conjunt de punts en comú que breument passem a detallar a continuació.

a) En el nivell dels objectius generals de l'aprenentatge cal destacar:

- la necessitat de conèixer, analitzar i interpretar la realitat social des d'una perspectiva de reflexivitat crítica, que permeta la connexió entre els conceptes i teories emprats a la sociologia i les dades empíriques
- el requisit d'establir distàncies respecte a l'evidència immediata proporcionada pel 'sentit comú' i tenir consciència dels valors i implicacions ètiques de les intervencions professionals sobre la societat o grup social al que van adreçades.

b) En el de les destreses que cal impulsar destaquem les de:

- fomentar l'observació sobre l'entorn social més pròxim
- construir mapes conceptuals, vincular significativament proposicions teòriques amb dades empíriques i elaborar hipòtesis teòriques pertinents
- obtenir informació adequada de fonts secundàries utilitzades habitualment en sociologia i ser capaç d'elaborar-la
- saber cercar informació en les pàgines web dels diferents bancs de dades
- establir comparacions analítiques entre diferents realitats socials
- treballar des d'una perspectiva interdisciplinària.

c) Pel que fa a les habilitats socials, el procés d'aprenentatge anirà dirigit a:

- millorar l'habilitat per estructurar i desenvolupar intervencions orals i reflexions escrites
- emprar habitualment les tècniques de l'argumentació lògica i la discussió raonada
- capacitar en la participació activa i en l'exercici del treball en equip
- potenciar la reflexió personalitzada i crítica
- afavorir la reflexió sobre els components ètics de qualsevol intervenció sobre la realitat social.

SOCIOLOGIA GENERAL

"Aprendre en un context naturalista és sinèrgic amb el context; el resultat de l'aprenentatge és un aspecte de la situació, un aspecte de la relació entre qui aprèn, l'activitat i l'entorn, de manera que està aprenent sobre aquest món i com treballa. Aprendre en contextos educacionals requereix aprenentatge sobre descripcions del món, sobre una particular forma de mirar al món. Qui aprèn no pot relacionar-se amb una descripció com amb un objecte" (Laurillard, 1993: 22).

L'assignatura, ubicada en el primer curs i en tant que única assignatura troncal de sociologia, constitueix un portal d'accés a la titulació i de sensibilització cap a les peculiaritats pròpies de la professió sociològica. Per això, té un caràcter introductori alhora que panoràmic.

- A) Introductori, ja que aporta els primers coneixements i destreses sobre l'ofici de sociòleg i sobre les peculiaritats de la perspectiva sociològica. L'objectiu principal a establir, a partir d'aquest tret constitutiu de la matèria, és el d'ajudar a desenvolupar una nova perspectiva en la consideració dels fenòmens socials. S'ha de partir de la visió de sentit comú, dels prejudicis de la vida ordinària, que compartim tots els éssers humans en tant que éssers socials, per a, per mitjà de l'anàlisi i la crítica, desenvolupar una perspectiva pròpiament científica.

- B) Panoràmic, en tant que presenta el mapa general del territori que comprén la sociologia i que posteriorment serà abordat de manera més profunda en diverses assignatures troncal i optatives. A la fi d'ajudar a comprendre aquesta totalitat en la seua carcassa interna efectua un recorregut que va des de la demografia fins a la història de la teoria sociològica, des de la cultura a l'estructura, des de l'economia a l'ecologia, des de la vida quotidiana fins a la política, o des de les dimensions microsocials fins a les macrosocials.

III. VOLUM DE TREBALL

En aquesta assignatura, segons l'horari determinat de la Facultat de Ciències Socials, hi ha un grup de teoria (2 hores setmanals) i dos grups de pràctiques (a cadascun dels quals se'ls assigna també dues hores més de docència setmanal). Durant aquest curs, però, aquesta organització horària canvia. Es desdobra el grup en dos subgrups. El Grup 1 -corresponent al grup amb les pràctiques assignades per a la sessió dels dilluns- acumularà la seua docència, teòrica i pràctica, en la sessió de tres hores dels dilluns. D'igual manera el Grup 2 -amb les sessions pràctiques assignades els dijous- rebrà tota la càrrega docent els dijous. Es tracta, únicament, d'una concentració de la docència en una de les sessions setmanals prèviament determinades. Conseqüentment, són 25 setmanes de classe x 3 hores setmanals = 75 hores lectives.

Les classes s'organitzaran al voltant de les activitats següents:

1) **Esquemes bibliografia tema:** Es conformaran grups rotatius de tres persones cada un que, durant la setmana, prepararan un esquema de la bibliografia bàsica de la sessió. Les sessions a l'aula començaran amb l'exposició de l'esquema per part d'un grup, triat aleatòriament cada setmana. Una vegada exposat l'esquema, la resta de grups faran suggeriments de millora.

2) **Exercicis:** Els professors facilitaran materials per tal que els estudiants realitzen anàlisis i reflexions. Els anàlisis i reflexions es faran en classe i, després, els alumnes hauran de presentar-les per escrit. En elles, es tracta d'abordar especialment l'entrenament en dues de les competències que ens hem proposat com a objectiu a desenvolupar: la imaginació sociològica i la inquietud pel coneixement dels diversos aspectes de la vida social, a través de la realització d'observacions i anàlisis. Els materials poden ser escrits (lectures curtes), visuals (fotografies), àudio (entrevistes, cançons...) o audiovisuals (documentals, pel·lícules, entrevistes televisives...)

En resum,

<i>Activitats</i>	<i>Hores</i>
Assistència a sessions en subgrups a l'aula presencial 3h. x 25 setmanes: 75h.	75
Preparació sessions teòriques - esquemes de les lectures de la bibliografia realitzades 5h. x 20 sessions: 50h.	100
Preparació sessions pràctiques - preparació dels materials facilitats 3h. x 25 sessions: 75h.	75
Estudi de preparació d'exàmens 3h. x 10 temes: 30h.	30
Realització d'exàmens 3h x 2 proves: 6h.	6
Assistència a seminaris i activitats externes	10
Assistència a tutories individuals	4
Total volum de treball	300

IV. OBJECTIUS GENERALS

Els objectius generals plantejats per a aquesta assignatura són:

1. Introduir els alumnes en la perspectiva sociològica d'anàlisi i reflexió sobre la realitat social, estimulant el qüestionament de les explicacions i preconocions pròpies del sentit comú.
2. Proporcionar un panorama general dels camps que comprén la sociologia. Per a això, el temari es divideix en 4 grans blocs, cada un dels quals gravita sobre alguna idea o nucli conceptual orientador.

Després de les sessions inicials i comuns, dedicades a precisar la naturalesa i identitat de la disciplina, el primer bloc s'ocupa de la descripció dels elements constitutius de la vida social; el segon, analitza els trets més significatius de les institucions socials i dels principals criteris d'estratificació i assignació dels recursos; el tercer, s'ocupa dels processos i tendències centrals de la societat contemporània i, per tant, mostra la mutabilitat intrínseca de l'ordre social.

3. Entrenar en el maneig de conceptes, teories i altres ferramentes de l'anàlisi sociològica (taules, gràfics, tècniques, etc.).
4. Introduir-se en la utilització de les fonts d'informació de la ciència sociològica: documentals, estadístiques i bibliogràfiques, així com l'accés a portals especialitzats per mitjà d'Internet.

Aquests objectius o fites tenen un caràcter general, posteriorment s'especificaran en cada tema els objectius concrets d'aprenentatge. Ens referim amb aquest terme als objectius que regeixen l'organització seqüencial de cada tema i determinen les pràctiques més pertinents.

V. CONTINGUTS

Al quadre adjunt es presenten de forma sintètica, alhora que estructurada, els continguts que es pretén desenvolupar al llarg del curs. La seua estructura es fonamenta en una concepció de la societat, segons la qual aquesta consisteix en un conjunt de persones que interactuen donant lloc a determinats tipus de configuracions, d'acord amb certes regles o principis i en funció de la distribució dels recursos existents.

<i>Blocs temàtics</i>	<i>Dimensió</i>	<i>Temes</i>	<i>Idea general</i>
La perspectiva sociològica	Una manera de mirar la realitat	1. Mirar i pensar sociològicament	Cientificitat
La constitució de la societat	Elements constituents	2. Processos demogràfics bàsics	Socialitat
		3. L'agència i la interacció	
		4. La cultura: creences i coneixement	
		5. La socialització	
Camps de relació i posicions en la societat	Institucions i desigualtats	6. Relacions familiars	Regularitat i Desigualtat
		7. Relacions econòmiques	
		8. Relacions polítiques	
		9. Relacions culturals	
Canvi social	Processos	10. La globalització i la individualització	Mutabilitat

VI. DESTRESES A ADQUIRIR

En cert sentit, pot dir-se que el repertori de destreses i competències que l'assignatura ha de desenvolupar ho conformen la totalitat de les referides en la part introductòria del projecte. Totes elles, d'alguna manera han d'impregnar la tasca docent. No obstant, donades les característiques ja referides de l'assignatura i des d'una perspectiva realista, a fi de poder objectivar algunes en pràctiques específiques, ens proposarem cultivar tres d'elles de forma particular:

1. La imaginació sociològica, és a dir, la capacitat per a observar la realitat social des de la perspectiva que és peculiar a la sociologia. Suposa una forma de ruptura amb el “sentit comú”, una superació de la temptativa a “naturalitzar” els fenòmens socials i analitzar-los en termes d’“individus”.
2. La inquietud per la comprensió dels fenòmens socials. Com afirma Peter Berger, l'hàbitat natural de la sociologia el constitueixen tots els llocs on la gent es troba, on els éssers humans es reuneixen.
3. La capacitat d'ús en un nivell bàsic de l'aparell conceptual general de la sociologia. Per a això s'efectuaran esquemes de tots i cadascun dels temes del programa, manejant-se en cada cas un número reduït de conceptes centrals.

VII. HABILITATS SOCIALS

Atés que concebem la sociologia com una disciplina reflexiva, humanista i crítica, en gran manera, les habilitats socials que pretenem afavorir es troben implícites en aquest plantejament. A això cal afegir una consideració de les condicions en què ha d'operar el professional de la sociologia en la societat actual (interrelació amb altres experts en processos socials complexos). Ambdós aspectes, concepció de la disciplina i condicions de treball, determinen les habilitats socials que pretenem estimular.

1. Sensibilitat crítica, és a dir, capacitat de distanciament enfront dels judicis previs que organitzen l'experiència social en la vida quotidiana. Per crítica entenem la capacitat de distanciar-se dels compromisos quotidians i crear alternatives als determinismes i condicionaments vigents.
2. Sensibilitat humanista: la sociologia naix d'un impuls ètic per a millorar les condicions de vida dels éssers humans. No consisteix en una senzilla enginyeria d'allò social.
3. Capacitat per a exposar en públic els resultats d'un treball, per a debatre'ls i escoltar els suggeriments i crítiques que puguin aportar la resta de companys.
4. Iniciació en les capacitats pròpies del treball en grup.

VIII. TEMARI I PLANIFICACIÓ TEMPORAL

Sessions dels dijous

<i>Tema</i>	<i>Data</i>	<i>Sessió</i>	<i>Bibliografia</i>	<i>Activitat</i>	<i>Data de lliurament activitat</i>
1. Mirar i pensar sociològicament	28.09.06	1.1. Presentació del curs	Guia docent	Activitat 1	26.10.06
	05.10.06	1.2. La singularitat de la sociologia.	1.2 i 1.3. García Ferrando (2005) Pàgines 62-76 Giddens (2001)		
	19.10.06	1.3. El pluralisme sociològic. Els clàssics de la sociologia	1.4 i 1.5 García Ferrando (2005)		
2. Processos demogràfics	26.10.06	2.1. Processos demogràfics bàsics	2.1., 2.2. i 2.3, García Ferrando (2005)	Activitat 2	16.11.06
	02.11.06	2.2. Processos demogràfics regionals: Espanya i el País Valencià 2.3. Mobilitat internacional i concentració en àrees urbanes de la població	2.4 i 2.5 García Ferrando (2005)		
3. L'agència i la interacció	09.11.06	3.1. L'agència	Pàgines 119-149 Giddens (2001)	Activitat 3	14.12.06
	16.11.06	3.2. Grups, rols, i estatus	3.10, 3.11 i 3.12 García Ferrando (2005)		
	23.11.06	3.3. Institucions i desigualtats			
4. La cultura	30.11.06	4.1. El sentits de la cultura	3.1, 3.2, 3.3, i 3.4 García Ferrando (2005)	Activitat 4	11.01.07
	14.12.06	4.2. Discursos, identitats i ideologies	3.5 García Ferrando (2005)		
	21.12.06	4.3. Conflictos d'identitats			
5. La socialització	11.01.07	5.1. El procés de socialització	3.6, 3.7, 3.8 i 3.9 García Ferrando (2005)	Activitat 5	15.02.07
	18.01.07	5.2. Desviació i delictes	Pàgines 265-283 i 288-314 Giddens (2001)		
6. La família i el parentiu	15.02.07	6.1. La institució familiar	Capítol 2, García Ferrando (2005)	Activitat 6	08.03.07
	22.02.07	6.2. Desigualtats de gènere i generació	Pàgines 151-173 Giddens (2001)		
	01.03.07	6.3. Interrelacions amb altres sistemes			

7. El mercat i el treball	08.03.07	7.1. El sistema econòmic.	pp. 397-438 Giddens (2001) 10.1, 10.2 i 10.3 G ^a Ferrando (2005)	Activitat 7	05.04.07
	22.03.07	7.2. Desigualtats de classe	4.1, 4.2, 4.3, 4.4 4.5, 4.6, 4.7 i 4.8 García Ferrando (2005)		
	29.03.07	7.3. Interrelacions amb altres sistemes	4.8 García Ferrando (2005)		
8. El sistema polític	05.04.07	8.1. El sistema polític. 8.2. Partits, moviments socials	6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5., i 6.6. G ^a Ferrando (2005) Giddens (2001) 6.5, 6.6, 6.7, 6.8, 6.9 i 6.10 Pàg. 564-570	Activitat 8	19.04.07
	19.04.07	8.3. Interrelacions amb altres sistemes			
9. El sistema cultural	26.04.07	9.1. El sistema cultural		Activitat 9	24.05.07
	03.05.07	9.2. El sistema educatiu	Pàgines 619-622, 628-634, 638-641 y 646-664 Giddens (2001) 7.1, 7.2 y 7.3 García Ferrando (2005)		
	10.05.07	9.3. El mitjans de comunicació	Capítol 9, García Ferrando (2005)		
	17.05.07	9.4. Interrelació amb altres sistemes			
10. Globalització i individualització	24.05.07	10.1. Globalització i Individualització. Marc conceptual	1.1 i 1.5.2. García Ferrando (2005) Pàgines 83-102 Giddens (2001)	Activitat 10	31.06.07
Avaluació del curs	31.05.07	Avaluació i cloenda			

IX. BIBLIOGRAFIA DE REFERÈNCIA

1. Manuals

GARCIA FERRANDO, M. (coord.) (2005), *Pensar nuestra sociedad global. Fundamentos de Sociología*, Valencia, Tirant lo Blanch.

GIDDENS, A. (2003), *Sociología*, Madrid, Alianza Editorial.

2. Dictionaris

ARIÑO, A. (ed.) (2003), *Diccionario de la Solidaridad*, València: Tirant lo Blanch.

GINER, S., LAMO DE ESPINOSA, E., y TORRES, C., (2000), *Diccionario de Sociología*, Madrid: Alianza.

3. Bibliografia general

AAVV. (1993), *Teorías contemporáneas de las clases sociales*, Madrid, Ed. Pablo Iglesias.

BAZO, M. T. (1990), *La sociedad anciana*, Madrid, CIS.

BELL, D. (1982), *Las contradicciones culturales del capitalismo*, Madrid, Alianza.

BELTRAN, M. (1988), *Ciencia y sociología*, Madrid, CIS.

BELTRAN, M. (1991), *La realidad social*, Madrid, Tecnos.

BENDIX, R.-LIPSET, S. (1973), *Clase, estatus y poder*, Madrid, Euramérica.

BENEDICT, R. (1989), *El hombre y la cultura*, Barcelona, Edhasa.

BERGER, B. M (comp.) (1993), *La sociología como profesión. Autobiografía intelectual de veinte sociólogos americanos*, Madrid, Ministerio de Trabajo y Seguridad Social.

BERGER, P. (1976), *Invitación a la sociología*, México, Limusa.

BERGER, P.-LUCKMANN, T. (1986), *La construcción social de la realidad*, Buenos Aires, Amorrortu.

BOTTOMORE, T. (1986), *Introducción a la sociología*, Barcelona, Península.

BOUDON, R. (1981), *La lógica de lo social: introducción al análisis sociológico*, Madrid, Rialp.

CAMBELL, T. (1987), *Siete teorías de la sociedad*, Madrid, Cátedra.

DAHRENDORF, R. (1973), *Homo sociologicus. Un ensayo sobre la historia, significado y crítica del rol social*, Madrid, Instituto de Estudios Políticos.

DURKHEIM, E. (1978), *Las reglas del método sociológico*, Madrid, Akal.

ELIAS, N. (1982), *Sociología fundamental*, Barcelona, Gedisa.

ELIAS, N. (1990), *Compromiso y distanciamiento*, Barcelona, Península.

- ELSTER, J. (1990), *Tuercas y tornillos. Una introducción a los conceptos básicos de las ciencias sociales*, Barcelona, Gedisa.
- GERTH, H.-MILLS, C. W. (1968), *Carácter y estructura social*, Buenos Aires, Paidós.
- GOFFMAN, E. (1971), *La presentación de la persona en la vida cotidiana*, Buenos Aires, Amorrortu.
- INGLEHART, R. (1991), *El cambio cultural en las sociedades industriales avanzadas*, Madrid, CIS.
- LENSKI, G. (1969), *Poder y privilegio. Teoría de la estratificación social*, Buenos Aires, Paidós.
- LIVI-BACCI, M. (1990), *Historia mínima de la población mundial*, Barcelona, Ariel.
- MEADOWS, D. H. (1992), *Más allá de los límites del crecimiento*, El País-Aguilar.
- MERTON, R. K., (1973), *Anomia y conducta desviada*, Buenos Aires, Paidós.
- MILLS, C. W. (1979), *La imaginación sociológica*, México, FCE.
- NISBET, R. (1975), *Introducción a la sociología. El vínculo social*, Barcelona, Vicens Universidad.
- PUJADAS, J. J. (1993), *Etnicidad, identidad cultural de los pueblos*, Eudema.
- RODA FERNANDEZ, R. (1989), *Medios de comunicación de masas. Su influencia en la sociedad y en la cultura contemporánea*, Madrid, CIS.
- SAHLINS, M. (1988), *Islas de historia*, Barcelona, Gedisa.
- SARTORI, G. (1993), *La democracia después del comunismo*, Alianza
- TAJFEL, H. (1984), *Grupos humanos y categorías sociales*, Barcelona, Herder.
- THOMPSON, J. B. *Los media y la modernidad*, Paidós.
- WEBER, M. (1969), *La ética protestante y el espíritu del capitalismo*, Barcelona, Península.

X. METODOLOGIA

Davant l'heterogeneïtat d'activitats que es combinen en el desenvolupament de l'assignatura, han d'especificar-se distints tipus de processos:

1. D'una banda, hi ha sessions comunes. Les primeres de caràcter introductori tenen un caràcter més directiu, perquè en elles es tracta de sensibilitzar i explicar el funcionament de les classes; però, les posteriors es basen fonamentalment en el diàleg de grup i l'avaluació oberta del funcionament de l'assignatura. Per tant, tenen una dinàmica essencialment participativa.
2. Per a l'entrenament en el maneig dels conceptes bàsics, es compta amb el treball previ de les lectures, l'elaboració d'esquemes, el maneig de diccionaris especialitzats. Esta tasca és realitzarà en grups rotatius de 3 membres
3. Per al exercicis, es pot funcionar tant en grup com individualment. S'explicaran les característiques de l'exercici i en classe es farà una discussió al seu voltant. Finalment i de forma individual es presentarà per escrit la resolució de l'exercici.

Per als intercanvis d'informació entre professors i alumnes, així com per a l'intercanvi entre estudiants, durant el curs es farà ús de l'Aula Virtual. Es tracta d'una plataforma d'internet, facilitada per la Universitat de València – Estudi General a tota la comunitat universitària, que permet la gestió documental i la interconnexió entre tots els membres del grup (siguen estudiants o professors). En eixa plataforma, els estudiants podran trobar materials d'estudi i treball relacionades amb al curs, així com consultar les avaluacions que van fent els professors dels seus treballs. L'accés es pot fer a través de <http://correu.uv.es> o de <http://pizarra.uv.es>, amb l'usuari de correu i contrasenya facilitats per la Universitat de València (d'ofici) a cada un dels membres de la seua comunitat. Els treballs relacionats amb els esquemes i els exercicis es dipositaran en l'espai habilitat a l'efecte a l'Aula Virtual de l'assignatura, abans de la data límit prefixada; si s'entreguen més tard l'avaluació del treball serà penalitzada proporcionalment al retard en l'entrega.

XI. AVALUACIÓ DE L'APRENTATGE

Donada la dificultat de dur a terme una avaluació contínua amb un grup nombrós, es proposen dues dimensions de l'avaluació: a) treball desenvolupat al llarg del curs; b) dos exàmens.

1. La primera dimensió relacionada amb el treball desenvolupat al llarg de curs aportarà el 50% de l'avaluació final de l'assignatura. En aquest 50% hi ha reservat un 10% per a l'avaluació dels esquemes que hauran construït els estudiants al llarg del curs; el 40% restant serà aportat per les tasques pràctiques i d'observació presentades durant el curs. El professors aportaran aquestes avaluacions progressivament al llarg del curs.
2. L'altre 50% correspon als exàmens que s'efectuaran al llarg del curs amb la finalitat de valorar el grau de maduresa aconseguit, el maneig adequat de l'aparell conceptual en la interpretació dels fenòmens. En febrer hi haurà la possibilitat de superar la matèria de la primera part del curs, si els estudiants es presenten a un examen parcial, si no superen el parcial s'examinaran de la matèria completa a juny. Aquells que aproven el primer parcial el tindran superat inclús en la convocatòria de setembre. Els criteris utilitzats en la correcció seran: adequació de les respostes a les preguntes plantejades, coherència i claredat expositiva i correcció en la presentació formal.
3. Per a la superació de l'assignatura cal aprovar ambdues avaluacions (teòrica i pràctica), amb un mínim de 5.